

GOSPODARSTVO HRVATSKE

Prof.dr.sc. Nada Denona Bogović

Materijal uz predavanje

Ak.godina 2008/09

EKONOMSKA POLITIKA

Sadržaj tematske cjeline

- **Pojam ekonomske politike**
- **Nositelji ekonomske politike**
- **Ciljevi EP**
- **Sredstva, instrumenti i mjere EP**
- **Tipovi ekonomske politike**

Ekonomska politika - kao ekonomska disciplina

- Teorijski aspekt
- Aplikativni aspekt
- Ekonomska politika - specifična znanstvena disciplina i aplikativna djelatnost.
- Koliko je uspješnija kao praktična djelatnost utemeljena na znanstvenim spoznajama, toliko se određeno gospodarstvo brže i kvalitetnije razvija.

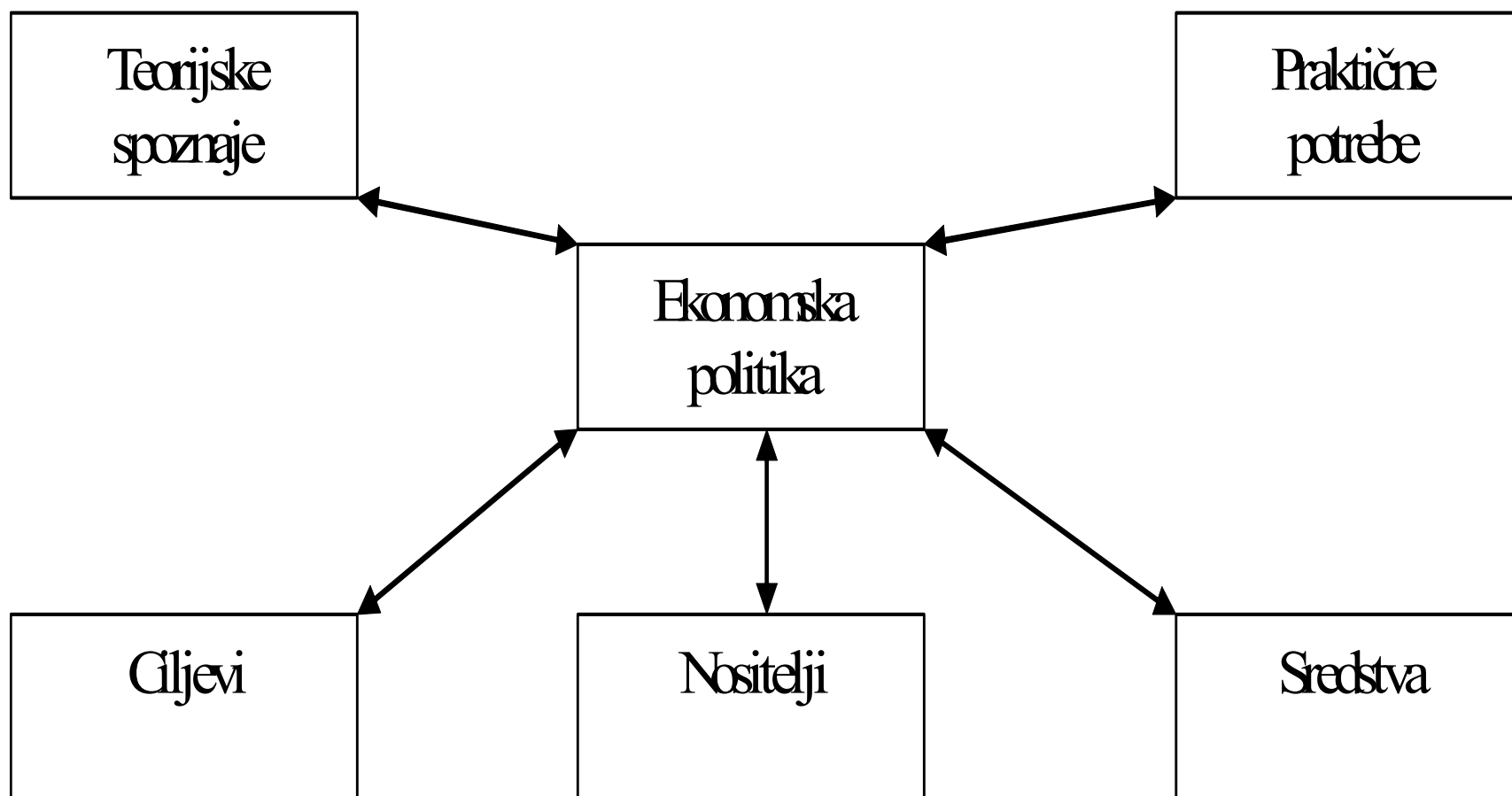
Pojam ekonomske politike

1. **EKONOMSKA POLITIKA U ŠIREM SMISLU** - svjesno djelovanje države i društva na kretanja u području gospodarstva;
2. **EKONOMSKA POLITIKA U UŽEM SMISLU** – aplikativna (praktična) aktivnost s nizom mjera i instrumenata u reguliranju gospodarskog života;
3. **EKONOMSKA POLITIKA POJEDINIH GOSPODARSKIH PODRUČJA** – agrarna, industrijska i prometna politika;

[Pojam ekonomske politike -2]

4. **EKONOMSKE POLITIKE POJEDINIH FAZA PROCESA PRIVREĐIVANJA** - investicijska, politika raspodjele, politika dohotka;
5. **EKONOMSKE POLITIKE USMJERENE NA KORIŠTENJE OSKUDNIH RESURSA** – politika korištenja prirodnih resursa, politika zaštite okoliša, politika zapošljavanja, inovacijska politika, obrazovna politika i slično;
6. **REGIONALNA POLITIKA** - izdvaja se kao specifičan aspekt i područje ukupne ekonomske politike.

Temeljne komponente ekonomske politike

[Nositelji ekonomske politike]

Nositelje ekonomske politike dijelimo na :

- **nositelje odlučivanja**
- **nositelje utjecaja.**

Nositelji odlučivanja - značajke

- imaju mogućnost prisile;
- u svakoj zemlji imaju pravo i obvezu da odlučuju o pitanjima od općeg značaja za uspješno odvijanje procesa privređivanja;
- odgovorni su za mjere koje poduzimaju i rezultate tih mjera i to najvišoj vlasti svake zemlje koju određuje biračko tijelo.

[Tko su nositelji odlučivanja?]

- Parlament
- Sabor u RH

Tko su nositelji odlučivanja?

- Vlada

[Tko su nositelji odlučivanja?]

- Centralna banka
- NBH

Tko su nositelji odlučivanja?

- Javna uprava

Nositelji utjecaja

- Političke
stranke

Nositelji utjecaja

- Udruge
Sindikati
Udruge
poslodavaca

Nositelji utjecaja

- Znanstvenici

Nositelji utjecaja

- Javni mediji

Tko još spada u nositelje EP?

U najširem smislu u nositelje ekonomske politike ubrajamo

- sve ostale institucije, npr. razne institucije osiguranja i fondove;
- sve gospodarske organizacije, posebice velike koje utječu na razvoj regije ili čitavog gospodarstva, ili imaju veliku infrastrukturnu ulogu (HEP, željeznice, zrakoplovne kompanije).

[Nositelji EP prema fazi vođenja]

Tri osnovne faze vođenja ekonomske politike :

- **faza utvrđivanja ciljeva;**
- **faza izbora sredstava, instrumenata ili mjera ekonomske politike;**
- **faza provođenje ekonomske politike.**

Nositelji EP prema fazi vođenja

- 2

1.faza: Parlament (Sabor u RH) zakonodavno tijelo, donosi ciljeve ekonomske politike.

2.faza: Vlada (i Parlament)

3.faza: Svi ostali nositelji EP - Ministarstava, Centralna banka, gospodarski subjekti, pojedine institucije.

Ciljevi Ekonomske politike

1. S obzirom na vrijeme ostvarivosti :

- **DUGOROČNI CILJEVI**
- **KRATKOROČNI CILJEVI**

Dugoročni ciljevi

- odnose se na srednjoročna razdoblja
- predstavljaju etapne ciljeve za ostvarenje dugoročne politike ekonomskog razvoja.
- *Primjerice:*
- energetska sustav
- urbanizacija zemlje
- promjena gospodarske strukture
- promjena strukture stanovništva.

Kratkoročni (konjunktorni ciljevi)

- njihova je ostvarivost moguća u roku do 2 godine,
- odnose se npr. na uspostavljanje cjenovne ravnoteže, otklanjanje inflacije, poduzimanje aktivnosti u cilju porasta zaposlenosti.

**HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE
PODRUČNA SLUŽBA VARAŽDIN**

ORGANIZIRA

SAJAM POSLOVA

27. ožujka 2009.

**sportska dvorana Gospodarske škole
Varaždin, B. Plazzeriano 4**

10:00	Svečano otvaranje	12:00	Tribina
10:00 - 16:00	Sajam - ponuda slobodnih radnih mjesta, predstavljanje poslodavaca i obrazovnih ustanova, radionica		Odabir pr(a)vog zanimanja
		16:00	Zatvaranje sajma

**POKROVITELJI:
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA I GRAD VARAŽDIN**

PARTNERI: Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Varaždin,
Hrvatska obrtnička komora - Obrtnička komora Varaždinske županije,
Hrvatska obrtnička komora - Obrtnička komora Grada Varaždina,
Agencija za razvoj Varaždinske županije - AZRA, Razvojna agencija Sjever - DAN,
gradovi Varaždinske županije, općine Cestica i Vinica

MEDIJSKI POKROVITELJI: VARAŽDINSKA TELEVIZIJA, RADIO VARAŽDIN, VARAŽDINSKE VIJESTI

Ciljevi EP prema području djelovanja

2.prem području obuhvata ciljeve EP
dijelimo na:

- Opće i regionalne
- Globalne i parcijalne

Ciljevi EP prema obuhvatu – opći ciljevi

- Odnose se na čitavu zemlju
- Promjena obrazovne strukture, porast zaposlenosti, porast životnog standarda, zaštita okoliša

Ciljevi EP prema obuhvatu – regionalni ciljevi

- Odnose se na pojedine regije
- kod nas županije.

Ciljevi EP prema obuhvatu – globalni ciljevi

- Odnose se na
čitavo gospodarstvo
ili proces
reprodukcije

Ciljevi EP prema obuhvatu – parcijalni ciljevi

- Odnose se na :
- pojedina područja
- sektore ili
- faze reprodukcije.

Moguća klasifikacija ciljeva ekonomske politike

<i>Pretežno kratkoročni (konjunkturi)</i>	Opis cilja
1. Puna zaposlenost	Uključuje kratkoročni cilj smanjenja cikličke nezaposlenosti, te dugoročan cilj smanjenja strukturne i frikcione nezaposlenosti.
2. Stabilnost cijena	Kratkoročni cilj, premda neke zemlje na stabilnost cijena gledaju kao dugoročan problem.
3. Pобоljšanje kvalitete platne bilance	Uključuje kratkoročnu potrebu zaštite deviznih rezervi, te strukturne promjene u udjelu izvoza i uvoza u BDP-u.

Moguća klasifikacija ciljeva ekonomske politike -nastavak

<i>Pretežno dugoročni (strukturni)</i>	Opis cilja
1. Gospodarski rast	Cilj je u vezi s dugoročnim gospodarskih razvojem i raznim drugim ciljevima kojima se on ostvaruje.
2. Bolja alokacija proizvodnih faktora	Uključuje: poboljšanje konkurentnosti na domaćem tržištu, povećanje mobilnosti radne snage i kapitala, porast konkurentnosti na svjetskom tržištu.
3. Pravednija raspodjela dohotka i nacionalnog bogatstva	U vezi je s izravnim promjenama u raspodjeli dohotka (npr. oporezivanje), te promjenama koje se neizravno provode – npr. sustava socijalnog osiguranja.
4. Stimuliranje razvoja pojedinih regija i gospodarskih djelatnosti	Provodi se raznim mjerama, izravnim i neizravnim za stimuliranje, npr. nedovoljno razvijenih regija ili propulzivnih djelatnosti.

Odnos između ciljeva ekonomske politike

- odnos neutralnosti ili indiferentnosti;
- komplementarnosti ili sukladnosti;
- konfliktnosti ili suprostavljanja.

Odnos neutralnosti ili indiferentnosti

- više teorijski odnos,
- u ekonomskom životu gotovo svaki cilj utječe na neki drugi cilj
- pitanje je samo koliki je stupanj korelacije.

Npr. visok stupanj korelacije je između zaposlenosti i životnog standarda, povećanja investicija i otvaranja novih radnih mjesta. Niska je korelacija između proizvodnje u metalnoj i prehrambenoj industriji.

Odnos između ciljeva ekonomske politike

Odnos komplementarnosti ili sukladnosti

- Najpovoljnija situacija za nositelje ekonomske politike
- Jedan cilj omogućava ostvarivanje nekog drugog cilja
- **Primjeri:** povećanje proizvodnosti – porast međunarodne konkurentnosti;
- povećanje zaposlenosti – porast životnog standarda, osobne potrošnje;
- ekspanzija proizvodnje – mobilnost rada i kapitala, veća uključenost u međunarodnu podjelu rada i slično.

Odnos između ciljeva ekonomske politike

- **Odnos konfliktnosti ili suprostavljanja**
 - U ovakvim, vrlo čestim situacijama, nositelji ekonomske politike moraju se opredijeliti za prioritete.
 - **Primjeri:** smanjenje deficita platne bilance – povećanje potrošnje, proizvodnje za domaće tržište;
 - povećana ulaganja u kapitalna sredstva proizvodnje – rast osobnih dohodaka;
 - povećanje zaposlenosti - porast automatizacije u proizvodnji (kratkoročno);
 - stabilnost cijena – rast proizvodnje, rast potrošnje.

Sredstva, instrumenti i mjere ekonomske politike

Sredstva, instrumente i/ili mjere moguće je svrstati
u **pet najznačajnijih skupina:**

1. monetarna politika;
2. fiskalna politika;
3. politika ekonomskih odnosa s inozemstvom;
4. politika dohotka;
5. politika cijena.

Sredstva, instrumenti i mjere ekonomske politike - 2

U šestu skupinu spadaju:

- sva sredstva, instrumenti i mjere
- različiti pravni propisi

koji ne pripadaju nekoj od navedenih pet skupina, ali svojim djelovanjem utječu na makroekonomske uvjete poslovanja gospodarskih subjekata.